

ŠILUTĖS RAJONO ETNINĖS KULTŪROS PLĖTROS 2022–2024 METŲ PRIEMONIŲ PLANAS

I. BENDROJI DALIS

1. Šilutės r. nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadas – sisteminiai sąrašai su surinktais ir nuolat atnaujinamais dabarties ir praeities duomenimis (UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimas).
2. Etninės kultūros dokumentavimas – etninės kultūros medžiagos (pasakojamojo, dainuojamojo, instrumentinio folkloro, kalendorinių, šeimos, bendruomenės, darbo papročių, tikėjimų, tradicinių amatų, tautodailės, architektūros medžiagos, liaudies meteorologijos, astronomijos, medicinos bei kitų žinijos sričių ir pan.) fiksavimas (rašytinė, vaizdinė, garso medžiaga), kaupimas, tvarkymas, prieinamumas, medžiagos apie pateikėjus ir perteikėjus rinkimas, viešinimas ir archyvavimas.
3. Tradicijų ir papročių atskleidimas – tradicinės kalendorinės šventės, Dainų šventės, festivaliai, stovyklos, kūrybinės dirbtuvės, kiti etninės srities renginiai.
4. Perimamumas ir prieinamumas – folkloro kolektyvų, tautodailininkų, amatininkų, tautinio paveldo meistrų, pavienių liaudies muzikos atlikėjų, kraštotyrinė, leidybinė veikla ir etnokultūros institucijų bendradarbiavimas su ugdymo įstaigomis, turizmo sektoriumi, profesionaliais menininkais. Etninės kultūros projektų įgyvendinimas, pasinaudojant programų ir fondų galimybėmis.

II. TIKSLAI

1. Užtikrinti ir puoselėti etnografinių Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos regionų lokalinį savitumą, tradicijų autentiškumą, prieinamumą ir pritaikomumą.
2. Stiprinti etninės kultūros vertybių svarbos suvokimą bendruomenėse, ugdymo įstaigose, sudaryti sąlygas populiarinti Šilutės rajono etninę kultūrą.
3. Sudaryti sąlygas kaupti, saugoti ir populiarinti Šilutės savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybes, rengti Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą.
4. Koordinuoti kultūros, ugdymo, turizmo ir kitų institucijų, veikiančių etninės kultūros srityje, dalykinį bendradarbiavimą, telkti jas įgyvendinti projektus ir kitas priemones.

III. SIEKIAMI REZULTATAI (VERTINIMO KRITERIJAI (SKAIČIAIS))

1. Parengta teisės aktų – 3;
2. Parengtas Šilutės rajono savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadas – 1;
3. Etnokultūros įstaigų parengti, pildomi ir viešinami internetinėse svetainėse vietos nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąrašai – 7;
4. Parengta ir suskaitmeninta naujų Nematerialaus kultūros paveldo sąvado bylų – ne mažiau kaip 5;

5. Suorganizuota tikslinių ekspedicijų etninės kultūros temomis – 12;
6. Parengta naujų edukacinių programų etninės kultūros temomis – 23;
  - 6.1. iš jų naujų kultūros paso programų – 18;
7. Savivaldybės ugdymo įstaigų užsakytų edukacinių programų – 102;
8. Įtraukta naujų folkloro kolektyvų dalyvių (vaikų ir jaunimo) – 15;
9. Suorganizuota modernaus folkloro kūrybinė stovykla jaunimui – 1;
10. Suorganizuota etninės kultūros veiklos stovyklų – 10;
11. Suorganizuotas projektas „Naktišokiai jaunimui“ – 4;
12. Suteikta konsultacijų ir organizacinės pagalbos pedagogams, ruošiantiems moksleivius:
  - 12.1. etninės kultūros olimpiadai – ne mažiau kaip 4;
  - 12.2. respublikiniam konkursui „Sidabro vainikėlis“ – ne mažiau kaip 4;
13. Paruošta moksleivių respublikiniam konkursui „Tramtatulis“ – ne mažiau kaip 9;
14. Suorganizuotas etninės krypties festivalis – 1;
15. Suorganizuota atvirų durų dienų renginių folkloro mėgėjams – 8;
16. Suorganizuota senojo tikėjimo renginių – ne mažiau kaip 5;
17. Suorganizuota vietovės unikalumą atspindinčių kalendorinių švenčių – 11;
18. Suorganizuota išskirtinių vietovės kulinarinio paveldo pristatymo renginių – 11;
19. Suorganizuota teminių tarmių vakaronių – 10;
20. Suorganizuota sertifikuotus tautinio paveldo produktus pristatančių renginių – 3;
  - 20.1. Suteikta konsultacijų rengiant medžiagą tautinio paveldo produktams sertifikuoti – ne mažiau kaip 10;
21. Suorganizuota vietovės / regiono liaudies meistrų, amatininkų produkciją pristatančių teminių mugių – 10;
22. Suorganizuota susitikimų / pokalbių / koncertų (ar jų ciklų) etninės kultūros temomis (įtraukiant profesionalius menininkus) – 3.
23. Parengta naujų liaudies žaidimų programų – 5;
24. Parengta etninę kultūrą pristatančių ekskursijų – 11;
25. Surinkta ir paviešinta kraštotyrinės medžiagos bylų – 20;
26. Suorganizuota mokymų, seminarų rajone etninės kultūros temomis – 3;
27. Išleista etninę kultūrą populiariančių leidinių – 6;
28. Restauruota, konservuota etninės kultūros vertybių – 8;
29. Parengta teminių / etninės kultūros parodų – 30.

Eil. Nr.	Uždavinys	Priemonės pavadinimas	Atsakingos institucijos
	1	2	3

1.	1.1. Koordinuoti etninės kultūros politikos savivaldybėje įgyvendinimą, vykdyti stebėseną, sudaryti sąlygas puoselėti Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos regioninį ir lokalinį savitumą, tradicijų autentiškumą ir prieinamumą	a) vadovaujantis teisės aktais parengti Šilutės savivaldybės nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvado nuostatus (toliau – Sąvadas) ir kt. dokumentus, reglamentuojančius etninę kultūrą, koordinuoti Sąvado vertinimo ir pristatymo veiklas;	Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus Kultūros poskyris (toliau – Kultūros poskyris)
		b) įgyvendinti / dalyvauti įgyvendinant Nacionalinio kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos 2020–2024 metų veiksmų plano nematerialaus paveldo priemones, skirtas savivaldybėms;	Kultūros poskyris, kultūros įstaigos, veikiančios etninės kultūros srityje
		c) konsultuoti vertybės teikėją, rengiant medžiagą Nacionaliniam nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadui;	Kultūros poskyris
		d) archyvuoti ir viešinti Šilutės rajono nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą;	Šilutės H. Šojaus muziejus
		e) kasmet kartu su institucijomis, veikiančiomis etninės kultūros srityje, nustatyti etninės kultūros veiklų prioritetus (etnografiniai renginiai, ekspedicijos, leidyba, reprezentacija ir kt.), planuoti lėšų poreikį;	Kultūros poskyris
		f) vykdyti etninės kultūros kaitos procesų priežiūrą, rengti išvadas ir pasiūlymus, telkti atsakingas institucijas aptarimui, teikti statistinę informaciją nacionalinėms įstaigoms, konsultuoti etninės kultūros klausimais;	Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyriaus Kultūros poskyris
		g) atlikti užfiksuotų unikalių rajono nematerialių vertybių įvertinimą, pateikti siūlymus Kultūros poskyriui.	Šilutės savivaldybės etninę veiklą vykdančios kultūros įstaigos
1.2. Sudaryti sąlygas kaupti ir propaguoti etninės kultūros vertybes.	a) rengti ir teikti paraiškas papildomam etninės kultūros finansavimui gauti;	Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Šilutės kultūros ir pramogų centras, Šilutės turizmo informacijos centro Švėkšnos tradicinių	

			amatų centras
		b) kaupti etninės kultūros vertybes: jas išigyti, restauruoti, konservuoti, saugoti, eksponuoti ir skaitmeninti;	Šilutės H. Šojaus muziejus, Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras
		c) kasmet rinkti kraštotyrinę medžiagą, ją viešinti;	Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka, partnerystės pagrindais Šilutės r. sav. mokyklos, bendruomenės
		d) rengti rajono etninės kultūros vertybių leidinius, katalogus, įrašus, ekspozicijų pristatymus ir kt.	Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka, Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras
2.	2.1. Sudaryti sąlygas veikti folkloro kolektyvams, kitoms etninę kultūrą puoselėjančioms grupėms, kolektyvams.	a) skatinti A ir B kategorijos suaugusiųjų folkloro ir kitus unikalios etnokultūrą puoselėjančius kolektyvus;	Kultūros poskyris
		b) skatinti vaikų folkloro kolektyvų atsiradimą, veiklą ugdymo įstaigose;	Savivaldybės administracija, Šilutės r. sav. ugdymo įstaigos
		c) finansuoti liaudies meno kolektyvų aprangos, instrumentų įsigijimą, papildymą, remti leidybą.	Savivaldybės administracija, Šilutės r. sav. kultūros ir ugdymo įstaigos
	2.2. Skatinti Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos etnografinių regionų tradicijas,	a) organizuoti išskirtinėmis Žemaitijos ir Mažosios Lietuvos regionų tradicijomis paremtus renginius,	Šilutės H. Šojaus muziejus, Šilutės kultūros

	<p>jų išsaugojimą, sklaidą, istoriją atspindinčius renginius.</p>	<p>populiarinti vietos amatus, folklorą, tarmes;</p>	<p>ir pramogų centras, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras</p>
		<p>b) rengti vietovės fotografijų, senųjų leidinių, liaudies meistrų darbų ir kitų etninės kultūros vertybių parodas, pristatymus;</p>	<p>Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka, Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras</p>
		<p>c) skatinti bendradarbiavimą su rajono, regiono įstaigomis, dirbančiomis etninės kultūros, turizmo srityje, vykdyti bendrus projektus.</p>	<p>Šilutės kultūros ir pramogų centras, Šilutės turizmo informacijos centras</p>
<p>3.</p>	<p>3.1. Sudaryti sąlygas vykdyti etninės kultūros lauko tyrimus (ekspedicijas), parengti eksponavimui ekspedicijų metu sukauptą medžiagą.</p>	<p>a) kasmet vykdyti tikslines ekspedicijas rajone;</p>	<p>Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras</p>
		<p>b) ekspedicijų metu surinktos medžiagos pagrindu formuoti nematerialaus paveldo objektų bylas bei eksponuoti ir publikuoti, skaitmeninti, viešinti medžiagą įstaigų tinklalapiuose, socialiniuose tinkluose.</p>	<p>Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras,</p>

			Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras
	3.2. Sudaryti sąlygas tobulintis, stiprinti įgūdžius etninės kultūros srityje etnografams, folkloro kolektyvų vadovams ir kt. kūrėjams bei pedagogams.	a) rajone organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus, praktinius mokymus, seminarus ir kitas veiklas etninės kultūros tema.	Šilutės H. Šojaus muziejus, Šilutės r. švietimo pagalbos tarnyba
4.	4.1. Skatinti etninės kultūros specialistų ir tautodailininkų, tautinio paveldo kūrėjų bendradarbiavimą.	a) teikti informaciją ir konsultacijas tautodailininkams, tautinio paveldo produktų kūrėjams apie konkursus, projektus, seminarus, galimybę sertifikuoti produktus;	Šilutės turizmo informacijos centro Švėkšnos tradicinių amatų centras, Šilutės H. Šojaus muziejus
		b) organizuoti rajono tautinio paveldo produktų pristatymus renginiuose, parodose.	Šilutės turizmo informacijos centro Švėkšnos tradicinių amatų centras
5.	5.1. Populiarinti etninę kultūrą švietimo sistemoje, skatinant dalyvavimą etninės kultūros olimpiadoje, įtraukiant moksleivius ir pedagogus į etninės kultūros renginių organizavimą, ekspedicijas ir kt. veiklas	a) rengti ir įgyvendinti etninės kultūros edukacines, „Kultūros paso“ programas moksleiviams (ypač vyresniųjų klasių), vykdyti kokybės ir pasiūlos stebėseną, teikti rekomendacijas;	Šilutės turizmo informacijos centro Švėkšnos tradicinių amatų centras, Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras
		b) organizuoti vaikų ir jaunimo dalyvavimą respublikiniame konkurse „Tramtatulis“, mokinių liaudies dailės konkursas „Sidabro vainikėlis“ ir kt. etninės kultūros priemonėse, skirtose populiarinti etninę kultūrą vaikams ir jaunimui;	Koordinatorius - Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyrius, organizatoriai – kultūros ir ugdymo įstaigos
		c) kasmet vykdyti etninės kultūros procesų stebėseną ugdymo įstaigose (bendradarbiavimas etninės kultūros srityje su kultūros įstaigomis, etninės kultūros įtraukimas į ugdymo planus, NVŠ, popamokinę veiklą, pasinaudojimas	Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyrius

		Kultūros paso programa, kraštotyrinės veiklos organizavimas ir kt.;	
		d)) parengti ir patvirtinti etninės kultūros skatinimo priemonių ugdymo įstaigose aprašą;	Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyrius
		e) organizuoti / padėti pedagogams ir moksleiviams rengtis rajoninei, regioninei ir respublikinei etninės kultūros olimpiadai;	Šilutės kultūros ir pramogų centras, Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras, Šilutės r. savivaldybės administracijos Švietimo ir kultūros skyrius
		f) ugdyti savanorius – organizuoti jaunųjų gidų mokymus;	Šilutės turizmo informacijos centras, Šilutės H. Šojaus muziejus
		g) dalyvauti / organizuoti etninės kultūros konkursus, kūrybines stovyklas rajone, sudaryti sąlygas mokytis tradicinių amatų, žaidimų, skatinti tarmių vartojimą ir kt.	Šilutės H. Šojaus muziejus, Salos etnokultūros ir informacijos centras, Kintų Vydūno kultūros centras, Žemaičių krašto etnokultūros centras, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras, Šilutės TIC Tradicinių amatų centras, rajono ugdymo įstaigos